

**Utförligare svar angående situationen i förskolan från
Kristdemokraterna, Centern, Moderaterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet:**

- 1) Hur arbetar ert parti konkret för att säkerställa kvaliteten inom förskolan?**
- 2) Hur många barn respektive personal/per avdelning vill ni ha?**
- 3) Ja eller nej till en lagstiftning om barngruppernas storlek?**
- 4) Ja eller nej till att förstatliga tillsynen av förskolan?**

Kristdemokraternas Gunilla Tjernberg, talesperson i utbildningsfrågor:

1) – Ett av problemen med för få förskollärare har varit dagens lärarutbildning - där har förskollärare och lärare för skolans tidigare år samläst och därefter valt inriktning. Veldig få har då valt förskolläraryrket. I den nya lärarutbildningen är förskollärare en egen utbildning med en stark yrkesidentitet som kan locka fler studenter.

– En annan lösning att minska trycket på förskolorna är att bejaka föräldrars rätt att välja annan barnomsorgsform. Kristdemokraterna har drivit frågan om vårdnadsbidrag och barnomsorgsavgift, där en konsekvens är att det blir färre barn i förskolan.

– Redan före valet 2006 signalerade Kristdemokraterna att man ville satsa på en förstärkt skolinspektion i en ny, oberoende myndighet. Ökade variationer i kvalitet och resultat gjorde att vi ansåg att det var viktigt att ytterligare förstärka och skärpa den statliga kontrollen. Den 1 oktober 2008 startade den nya inspektionsmyndigheten Statens skolinspektion. Under nästa mandatperiod ser vi fram mot att Skolinspektionen utvärderas för att ytterligare kunna ge underlag för kommande kvalitetsförstärkningar.

2) – Gruppstorleken är enligt forskningen av ännu större betydelse än personaltätheten för förskolans kvalitet. I de yngsta åldrarna grundläggs barns identitets- och språkutveckling vilket måste ske i en mindre grupp. Det önskvärda skulle då vara att barngrupperna för 3-5-åringarna bör innehålla max 15 barn och för de yngre barnen max 12 barn. Eftersom barngrupperna ser mycket olika ut så är det svårt att sätta ett fast tak. Därför är det kommunerna, som i samarbete med de professionella förskollärarna, som måste göra den slutgiltiga bedömningen.

– Även när det gäller personaltätheten är det svårt att sätta en gräns, eftersom olika barngrupper har olika vuxenbehov. Det är viktigare att ha lärarkvalitet än lärarkvantitet. Kristdemokraterna anser att det måste finnas både barnskötar- och förskollärarkompetens i personalen och vi har också i regeringen riktat en del av läraryrket till förskollärare för att stärka deras professionella roll.

3) – Nej. Enligt grundlagen har vi ett kommunalt självstyre och det måste staten som lagstiftare respektera.

4) – Nej, Kristdemokraterna är emot förstatligande av barnomsorgen. Vi anser att det är viktigt att beslut fattas så nära människor som möjligt. Det gör barnomsorgen till en kommunal fråga och en fråga för köksbordet, men inte för staten. Det är heller inte säkert att byte till statlig huvudman i sig medför några förbättringar för barnen.

Centerens Sofia Larsen, riksdagsledamot och utbildningsutskottets ordförande:

1) – Förskolan är mycket viktig för Centerpartiet. Därför har vi medverkat till att förtydliga och stärka både förskolans och förskollärares roll. En ny utbildning för förskollärarna införs också från 2011. Barn är olika, därför behövs det olika omsorgsformer. Med en större valfrihet inom barnomsorgen kan verksamheten utvecklas, så att föräldrar och barn blir nöjda. Personalens arbetssituation måste också tas hänsyn till. Den kommunala barnomsorgen är viktig, men det ska också finnas komplement. Barnomsorgspengen är ett initiativ från Centerpartiet.

2) – En fast siffra blir oftast norm i stället för att kunna ha en flexibilitet i gruppen. Centerpartiet anser att det är viktigt att friheten att utveckla barnomsorgsverksamheten måste ligga på rätt nivå. Det gäller alltså från högsta håll att besluta om rätt saker. Vi vill att våra barn ska ha bästa tänkbara pedagoger/personal. Centerpartiet strävar efter att barngrupperna allmänt sett ska vara mindre.

3) – Nej, vi vill inte lagstifta om storlek på barngrupperna.

4) – Förskola och skola är och ska vara ett kommunalt ansvar. Vi vill inte ha något förstatligande. Vissa kommuner har resurser att utöva en grundlig och regelbunden tillsyn, medan andra inte har det. Dock har 37 miljarder extra tillförts Sveriges kommuner under mandatperioden. Centerpartiet är för frihet och mångfald, och vi vill lyssna på föräldrarnas önskemål och barnens behov.

Moderaternas Ulf Kristersson, socialborgarråd:

1) – Alliansen har under mandatperioden jobbat fram en ny skollag som kommer att stärka likvärdigheten i hela skolväsendet. Men i och med att vi har ett kommunalt ansvar är det också viktigt att kommunerna väljer att prioritera sin barnomsorg och skola framför att bygga ishallar eller kallbadhus. Vi moderater anser att kommunernas pengar ska gå till välfärdens kärna.

2) – Vi moderater har gjort en rad besök från norr till söder i alla Sveriges kommuner och träffat personalen inom barnomsorgen. Vi har lyssnat på deras åsikter och tagit intryck av dem. Vi moderater vet att inget är så viktigt för att utjämna livschanserna i samhället som en rättvis start i livet, i förskolan läggs grunden. I våra möten med förskolans personal är det en sak som är återkommande från norr till söder, barngruppernas storlek. En ofta förekommande beskrivning är här att med en för stor

barngrupp övergår pedagogik till förvaring. Tydligt är samtidigt att inte ens de som känner verksamheten bäst, personalen, har ett svar på hur stor en fungerande barngrupp bör vara. Barnens ålder, barnens egenskaper och bakgrund har betydelse. Vårt svar blir därför att en barngrupp aldrig får bli så stor att barnen inte kan utvecklas under ordnade former. Personaltätheten måste vara så hög att alla barn blir sedda.

3) – Nej.

4) – Vi vill inte förstatliga barnomsorgen, vi är däremot öppna för att se över inspektionsmöjligheterna och se till att regeringens förslag till ny skollag där kommunerna kan tilldela böter om de inte följer lagen implementeras.

Miljöpartiets Mats Pertoft, riksdagsledamot (Stockholms Län) utbildningsutskottet (ord) och finansutskottet (ers):

1) – Miljöpartiet är medvetet om att kvaliteten i förskolan måste förstärkas. Det är även viktigt att ha förskollärare i varje grupp som kan bära det pedagogiska ansvaret. Miljöpartiet föreslår utökade resurser till kommunerna som bland annat kommer att förstärka barnomsorgen. Vi förespråkar även att förskolepengen får en stark social viktning, med andra ord att barn som bor i så kallade utsatta områden får en högre förskolepeng med sig än barn i bättre bemedlade områden, i syfte att ge alla barn likvärdiga förutsättningar. Vi driver även att Barnkonventionen införlivas med svensk lag, något som reellt skulle stärka barns position och inflytande i samhället.

2) – Vi tror emellertid inte på stelbenta regler om hur många barn som skall finnas i varje barngrupp. I grund och botten är detta en fråga om den kommunala ekonomin och vi har i vårt budgetförslag i riksdagen att kommunerna får extra resurser även 2011 så att man därmed kan förstärka resurserna för bland annat förskolan.

3) – Miljöpartiet anser att det är fel väg att lagstifta kring barngruppers storlek, vi vill hellre arbeta med att förtydliga de krav som vi som lagstiftare ställer på kvaliteten i förskolan. Det kan ju utan vidare vara så att det behövs mycket mindre grupper i till exempel socialt utsatta områden, och att man kan arbeta med större grupper i mera välbeställda områden. Dessa frågor måste avgöras lokalt med god kännedom om de lokala förutsättningarna. Vi utgår även från att kommunerna utgår från sociala viktningsfaktorer när de fördelar resurser till friskolorna, där förskolor i utsatta områden får mer resurser än andra. Därför är det fel att rakt av bara jämföra kronor och ören.

4) – Miljöpartiet kan tänka sig att utreda ett förstatligande av tillsynen av förskolan, både den kommunala och den enskilda. Detta skulle kunna stärka möjligheterna för en likvärdig barnomsorg i hela landet.

Vänsterpartiets Rossana Dinamarca, ledamot i utbildningsutskottet och utbildningspolitisk talesperson:

1) – Förskolans uppgift är att genom pedagogisk verksamhet erbjuda barnomsorg samt lägga grunden för ett livslångt lärande. Förskoleverksamhet bedrivs därför utifrån två perspektiv. För det första handlar den om en pedagogisk verksamhet som främjar barns inläring och utveckling. För det andra handlar den om att tillgodose vårdnadshavarnas barnomsorgsbehov. I princip alla förskolor lyckas att ge barnen den omsorg de behöver. Däremot är ambitionen lägre för den pedagogiska verksamheten på många förskolor. Det behövs också mer och bättre kunskaper om förskolan och därför måste satsningarna på forskning göras. Och särskilt den forskning som kan ha betydelse för den praktiska verksamheten. Vi föreslår att den allmänna förskolan ska utökas från 1 år och till 30 timmar i veckan bland annat för att förskolan ska bli mer tillgänglig för barn till arbetslösa och föräldralediga. Samtidigt vill vi avskaffa vårdnadsbidraget och barnomsorgspengen som innebär att många barn inte får möjlighet att gå i förskolan. Oftast handlar det om de barn som skulle behöva förskolan mest.

– Förskollärarytbildningen måste förlängas så att den blir minst fyra år och därmed ge behörighet till forskarutbildning. Det skulle ge förskollärare bättre kunskaper för att utöva sitt yrke, men också bättre möjligheter att tillämpa forskningsresultat i verksamheten. Möjligheten att börja forska bör kunna locka fler att vilja bli förskollärare vilket behövs eftersom det råder brist på dem. Vi anser att kunskaperna om genus, könsmaktsordning och hbt måste bli bättre bland personalen för att de ska kunna hjälpa alla barn att utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar. Vi vill ha ett förstärkt modersmålsstöd och ge flerspråkiga barn möjligheter att utveckla alla sina språk och sin kulturella identitet.

2) – Vänsterpartiet anser att alla barn har rätt att vistas på en förskola där målsättningen är att ha en pedagogisk verksamhet av högsta möjliga kvalitet och att målen i läroplanen utgör en självklar del av varje förskolas verksamhet. Exakt hur många som ska arbeta på varje avdelning och hur stora barngrupperna ska vara anser vi att staten inte ska reglera. Det finns ingenting som tyder på att förskolan generellt är negativ för de barn som vistas där och att samtliga barn utsätts för strukturell misshandel. Givetvis finns det förskolor med låg kvalitet på verksamheten vilket bör påvisas i utvärdering och uppföljning av verksamheten och därefter åtgärdas – till exempel om det visar sig att den låga kvaliteten orsakas av att barngrupperna är för stora måste de minskas. Det är mycket viktigt att kommunen tar ansvar för alla barn och även granskar verksamheten i de privata förskolorna eftersom de genomsnittliga barngrupperna är oftast större i de privata förskolorna och andelen högskoleutbildad personal är lägre.

3) – Nej, för närvarande har Vänsterpartiet inget förslag att förändra lagstiftningen på sådant sätt. Den typen av gränser blir ofta normerande för den praktiska verksamheten och riskerar att bli ett hinder att arbeta flexibelt med olika gruppstorlekar. En del barn behöver vara i väldigt små grupper. Däremot kommer vi att verka för att kommunerna får mer resurser bland annat till förskolan samt att all personal ska få kompetensutveckling. Under många år var det en tydlig trend att barngrupperna blev mindre och det är viktigt att den nuvarande lågkonjunkturen inte tillåts drabba förskolan.

4) – Kvaliteten på förskolan är ojämn och en orsak är att tillsynen och kvalitetsarbetet skiftar mycket från kommun till kommun. Förskolan anser vi ska vara en fortsatt kommunal angelägenhet, men är öppna för en diskussion om ansvaret för och styrningen av förskolan kan förändras för att förbättra kvaliteten. Dessutom är privatiseringar och vinstintressen i dag ett större hot mot kvaliteten och därmed likvärdigheten i förskolan än det faktum att det är kommunerna som har ansvaret.

Sammanställt av: KAJSA HEINEMANN